FRISS HÍREK

EURONEWS: NYILVÁNOSAK AZ ÁLLAMBIZTONSÁGI IRATOK, AKÁR 60 EZER VOLT ÜGYNÖK NEVE KERÜLHETETT ELŐ

Köztér • 2026. 11. 05. 17:01

Szerdán nyilvánosságra hozták a kommunista korszak állambiztonsági iratait, amelyek akár 60 ezer besúgó azonosítását teszik lehetővé – írja az Euronews. Az 1990-es rendszerváltás ellenére az archívumok megnyitására tett kísérletek ismétlődően kudarcot vallottak. A kritikusok szerint ennek oka az volt, hogy a kormányok nem akartak a politikai paletta minden oldalán közszereplőket érintő ügyekbe belemenni. A cikk teljes szövege angol nyelven itt érhető el.

Magyar Péter miniszterelnök szeptemberben nyújtott be törvényjavaslatot, amely először biztosít korlátozás nélküli nyilvános hozzáférést az iratokhoz. Az állambiztonsági levéltárban tartott sajtótájékoztatón azt mondta, hogy 36 év után teljesül az 1990-es rendszerváltás egyik kulcsígérete. Szerinte a korlátozások évtizedeken át teret adtak politikai hisztériának, zsarolásnak, nyomásgyakorlásnak és elhallgattatásnak. Kérte, hogy az emberek méltósággal és emberséggel kezeljék a nyilvánosságra hozatalt. A kormány lelki segítséget és tanácsadást nyújtó forródrótokat állít fel az érintetteknek.

A nyilvántartásokban politikusok, egyházi személyek és tévés személyiségek nevei is felbukkantak. Cseh Gergő Bendegúz, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának (ÁBTL) főigazgatója szerint azonban a besúgók nagy része olyan ember volt, aki nem hagyott nyomot az országos közéletben.

A nyitottaktak.hu oldalon szerda reggel elérhetővé váltak a 6-os kartonok, az 1957 és 1962 közötti beszervezések nyilvántartása, valamint a volt ügynökök személyes adatait és fedőneveit tartalmazó adatbázis. A keresővel név, születési adatok és fedőnév alapján lehet keresni. Mintegy 9000 besúgóról további részletes iratokat februárban tesznek közzé.

Becslések szerint a titkosrendőrség a Rákosi- és a Kádár-korszakban összesen mintegy 150 ezer ügynököt foglalkoztatott, de csak nagyjából egyharmaduk neve ismert. Cseh Gergő Bendegúz hangsúlyozta, hogy az iratok tartalma nem feltétlenül igaz, és biztosan nagyon hiányos.

Eörsi László, az 1956-os Intézet történésze szerint „jobb későn, mint soha“. Figyelmeztetett, hogy senkit sem szabad pusztán a listán szereplés miatt elítélni. Szerinte többen beszervezték ugyan, de nem jelentettek, sőt nagy kockázatot vállalva a hatóságok ellen fordultak.